

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21

Вплив змін валютних курсів

Мета

- 1 Суб'єкт господарювання може здійснювати зовнішню діяльність двома шляхами – проводячи операції в іноземній валюті або маючи закордонні господарські одиниці. Крім того, суб'єкт господарювання може подавати свою фінансову звітність в іноземній валюті. Мета цього Стандарту – встановити, як включати операції в іноземній валюті і закордонні господарські одиниці у фінансову звітність суб'єкта господарювання та як переводити фінансову звітність у валюту подання.
- 2 Основні проблеми полягають у тому, який валютний курс (валютні курси) використовувати та як відобразити вплив змін валютних курсів у фінансовій звітності.

Сфера застосування

- 3 Цей Стандарт слід застосовувати¹:
 - (а) в обліку операцій та залишків в іноземних валютах, за винятком операцій з тими похідними інструментами та залишків за ними, на які поширюється сфера застосування МСФЗ 9 “Фінансові інструменти”;
 - (б) при переведенні результатів та фінансового стану закордонних господарських одиниць, включених до фінансової звітності суб'єкта господарювання шляхом консолідації або методом участі в капіталі;
 - (в) при переведенні результатів та фінансового стану суб'єкта господарювання у валюту подання.
- 4 МСФЗ 9 застосовується до багатьох похідних інструментів в іноземній валюті, і, відповідно, вони не входять до сфери застосування цього Стандарту. Проте на похідні інструменти в іноземній валюті, що не входять до сфери застосування МСФЗ 9 (наприклад, деякі похідні інструменти в іноземній валюті, вбудовані в інші контракти), поширюється сфера застосування цього Стандарту. Крім того, цей Стандарт застосовується, коли суб'єкт господарювання переводить суми, пов'язані з похідними інструментами, зі своєї функціональної валюти у свою валюту подання.
- 5 Цей Стандарт не застосовується для обліку хеджування статей в іноземній валюті, у тому числі хеджування чистих інвестицій у закордонну господарську одиницю. МСФЗ 9 застосовується до обліку хеджування.
- 6 Цей Стандарт застосовується для подання фінансової звітності суб'єкта господарювання в іноземній валюті та встановлює вимоги визначати кінцеву фінансову звітність як таку, що відповідає Міжнародним стандартам фінансової звітності (МСФЗ). Щодо переведення фінансової інформації в іноземну валюту, яке не відповідає цим вимогам, то Стандарт визначає, яку інформацію слід розкривати.
- 7 Цей Стандарт не застосовується для подання у звіті про рух грошових коштів тих грошових потоків, які виникають унаслідок операцій в іноземній валюті, або для переведення грошових потоків закордонної господарської одиниці (див. МСБО 7 “Звіт про рух грошових коштів”).

Визначення

- 8 Терміни, використані в цьому Стандарті, мають такі значення:

Курс при закритті (Closing rate) – це валютний курс “spot” на кінець звітного періоду.

Для валюти наявна можливість обміну (*Exchangeable*) на іншу валюту, якщо суб'єкт господарювання має змогу одержати іншу валюту у строк, що передбачає звичайну адміністративну затримку, та через ринок чи механізм обміну, на якому операція обміну створює забезпечені правовою санкцією права та обов'язки.

Курсова різниця (Exchange difference) – це різниця, яка є наслідком переведення визначеної

¹ Див. також ПКТ-7 “Введення євро”.

кількості одиниць однієї валюти в іншу валюту за різними валютними курсами.

Валютний курс (Exchange rate) – це коефіцієнт обміну двох валют.

Справедлива вартість (Fair value) – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за передавання зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. (Див. МСФЗ 13 "Оцінка справедливої вартості").

Іноземна валюта (Foreign currency) – це валюта, інша, ніж функціональна валюта суб'єкта господарювання.

Закордонна господарська одиниця (Foreign operation) – це суб'єкт господарювання, який є дочірнім, асоційованим, спільним підприємством або філією суб'єкта господарювання, що звітує, діяльність якого базується або здійснюється в іншій країні або валюті, ніж країна або валюта суб'єкта господарювання, що звітує.

Функціональна валюта (Functional currency) – це валюта основного економічного середовища, у якому суб'єкт господарювання здійснює свою діяльність.

Група (A group) – це материнське підприємство та всі його дочірні підприємства.

Монетарні статті (Monetary items) – це утримувані одиниці валюти, а також активи та зобов'язання, що їх мають отримати або сплатити у фіксованій або визначеній кількості одиниць валюти.

Чисті інвестиції в закордонну господарську одиницю (Net investment in a foreign operation) – це сума частки суб'єкта господарювання, що звітує, в чистих активах цієї господарської одиниці.

Валюта подання (Presentation currency) – це валюта, у якій подається фінансова звітність.

Валютний курс "spot" (Spot exchange rate) – це валютний курс у разі негайної купівлі-продажу валюти.

Уточнення визначень

Наявність можливості обміну (пункти А2–А10)

- 8А Суб'єкт господарювання оцінює чи наявна можливість обміну валюти на іншу валюту:
- (а) на дату оцінки; та
 - (б) з визначеною метою.
- 8Б Якщо суб'єкт господарювання має змогу одержати не більш як незначну суму іншої валюти на дату оцінки з відповідним цільовим призначенням, для такої валюти немає можливості обміну на іншу валюту.

Функціональна валюта

- 9 Основним економічним середовищем, у якому суб'єкт господарювання здійснює свою діяльність, як правило, є середовище, у якому він в основному генерує і витрачає грошові кошти. Визначаючи свою функціональну валюту, суб'єкт господарювання розглядає такі чинники:
- (а) валюту:
 - (i) яка впливає в основному на ціни продажу товарів і послуг (часто це валюта, у якій визначаються ціни продажу його товарів і послуг та здійснюються розрахунки); та
 - (ii) країни, у якій ціни продажу його товарів і послуг визначаються в основному конкурентними чинниками та нормативними документами;
 - (б) валюту, яка впливає в основному на витрати на оплату праці, матеріали та інші витрати, пов'язані з наданням товарів або послуг (часто це буде валюта, у якій визначаються такі витрати та здійснюються розрахунки).
- 10 Наведені далі чинники також можуть надавати свідчення щодо функціональної валюти суб'єкта господарювання:
- (а) валюта, у якій генеруються кошти від фінансової діяльності (тобто від випуску боргових інструментів та інструментів власного капіталу);
 - (б) валюта, у якій, як правило, зберігаються надходження від операційної діяльності.

- 11 Наведені далі додаткові чинники беруться до уваги при визначенні функціональної валюти закордонної господарської одиниці, а також при визначенні того, чи є її функціональна валюта такою самою, як валюта суб'єкта господарювання, який звітує (суб'єктом господарювання, що звітує, у цьому контексті є суб'єкт господарювання, який має закордонну господарську одиницю у формі дочірнього підприємства, філії, асоційованого підприємства чи спільної діяльності):
- (а) чи здійснюється діяльність закордонної господарської одиниці як продовження діяльності суб'єкта господарювання, що звітує, чи вона здійснюється із значним ступенем автономності. Приклад першого – коли закордонна господарська одиниця тільки продає товари, імпортовані від суб'єкта господарювання, що звітує, і переказує йому виручку. Приклад другого – коли господарська одиниця акумулює грошові кошти та інші монетарні статті, несе витрати, генерує дохід та погашає позики (усі переважно у своїй місцевій валюті);
 - (б) чи становлять операції із суб'єктом господарювання, що звітує, велику частину діяльності закордонної господарської одиниці чи малу частину;
 - (в) чи впливають прямо грошові потоки від діяльності закордонної господарської одиниці на грошові потоки суб'єкта господарювання, що звітує, та чи легко їх переказати суб'єктові господарювання, що звітує;
 - (г) чи достатні грошові потоки від діяльності закордонної господарської одиниці для обслуговування існуючих та очікуваних боргових зобов'язань без коштів, доступних завдяки суб'єктові господарювання, що звітує.
- 12 Якщо зазначені вище показники є змішаними і функціональна валюта не є очевидною, тоді визначення функціональної валюти, яка найбільш достовірно відображає економічний вплив основних операцій, подій та умов, є питанням судження управлінського персоналу. При цьому управлінський персонал надає перевагу основним показникам, визначеним у пункті 9, перед тим, як розглянути показники пунктів 10 та 11, які розроблено для надання додаткових підтверджувальних свідчень для визначення функціональної валюти суб'єкта господарювання.
- 13 Функціональна валюта суб'єкта господарювання відображає основні операції, події та умови, які пов'язані з нею. Після визначення функціональної валюти її не змінюють, якщо не відбудеться зміна цих основних операцій, подій та умов.
- 14 Якщо функціональна валюта є валютою країни з гіперінфляційною економікою, то фінансова звітність суб'єкта господарювання перераховується відповідно до МСБО 29 “Фінансова звітність в умовах гіперінфляції”. Суб'єкт господарювання не може уникнути перерахування фінансової звітності згідно з МСБО 29, прийнявши, наприклад, своєю функціональною валютою іншу валюту, ніж функціональна валюта, визначена відповідно до цього Стандарту (наприклад, функціональну валюту материнського підприємства).

Чисті інвестиції в закордонну господарську одиницю

- 15 Суб'єкт господарювання може мати монетарну статтю, яка є його дебіторською або кредиторською заборгованістю щодо закордонної господарської одиниці. Стаття, розрахунки за якою не плануються і не є ймовірними в недалекому майбутньому, за сутністю є частиною чистих інвестицій суб'єкта господарювання в цю закордонну господарську одиницю та обліковуються згідно з пунктами 32 і 33. Такі монетарні статті можуть включати довгострокову дебіторську заборгованість або позики. Вони не включають торговельну дебіторську або кредиторську заборгованість.
- 15A Суб'єкт господарювання, що має монетарну статтю, яка є його дебіторською або кредиторською заборгованістю щодо закордонної господарської одиниці, описану в пункті 15, може бути дочірнім підприємством групи. Наприклад, у суб'єкта господарювання є два дочірні підприємства, А та Б. Дочірнє підприємство Б – закордонна господарська одиниця. Дочірнє підприємство А надає позику Дочірньому підприємству Б. Дебіторська заборгованість Дочірнього підприємства А за позику, наданою Дочірньому підприємству Б, становитиме частину чистих інвестицій суб'єкта господарювання в Дочірнє підприємство Б, якщо розрахунки за позику не плануються і не є ймовірними в недалекому майбутньому. Це було б також правильним, якби Дочірнє підприємство А саме було закордонною господарською одиницею.

Монетарні статті

- 16 Основною характеристикою монетарної статті є право отримувати (або зобов'язання надати) фіксовану або визначену кількість одиниць валюти. Приклади охоплюють: пенсії та інші виплати працівникам, які підлягають сплаті грошовими коштами; забезпечення, за які слід розраховуватися

грошовими коштами, та дивіденди грошовими коштами, які визнаються як зобов'язання. Аналогічно, контракт на отримання (або надання) змінної кількості інструментів власного капіталу суб'єкта господарювання або змінної суми активів, у якому справедлива вартість, що має бути отримана (чи надана), дорівнює фіксованій кількості або кількості одиниць валюти, яку можна визначити, є монетарною статтею. І навпаки, основною характеристикою немонетарної статті є відсутність права отримувати (або зобов'язання надати) фіксовану кількість або кількість одиниць валюти, яку можна визначити. Прикладами є: суми, сплачені авансом за товари та послуги (наприклад, попередньо сплачена орендна плата); гудвіл; нематеріальні активи; запаси; основні засоби та забезпечення, розрахунки за якими здійснюються шляхом надання немонетарного активу.

Узагальнення підходу, якого вимагає цей Стандарт

- 17 При складанні фінансової звітності кожен суб'єкт господарювання, незалежно від того, чи є він автономним суб'єктом господарювання (таким, як материнське підприємство) чи закордонною господарською одиницею (такою, як дочірнє підприємство чи філія), визначає свою функціональну валюту згідно з пунктами 9-14. Суб'єкт господарювання переводить статті в іноземній валюті у функціональну валюту та відображає в звітності вплив такого переведення відповідно до пунктів 20-37 та 50.
- 18 Багато суб'єктів господарювання, що звітують, складаються з кількох окремих суб'єктів господарювання (наприклад, група може складатися з материнського підприємства та одного або кількох дочірніх підприємств). Різні типи суб'єктів господарювання, незалежно від того, чи є вони членами групи, чи ні, можуть мати інвестиції в асоційовані підприємства або спільну діяльність. Вони також можуть мати філії. Результати та фінансовий стан кожного окремого суб'єкта господарювання, який є складовою частиною суб'єкта господарювання, що звітує, треба переводити у валюту, в якій суб'єкт господарювання, що звітує, подає свою фінансову звітність. Цей Стандарт дозволяє, щоб валютою подання суб'єкта господарювання, що звітує, була будь-яка валюта (або валюти). Результати та фінансовий стан будь-якого окремого суб'єкта господарювання в межах суб'єкта господарювання, що звітує, функціональна валюта якого відрізняється від валюти подання, переводяться згідно з пунктами 38-50.
- 19 Цей Стандарт також дозволяє самостійному суб'єктові господарювання, який складає фінансову звітність, або суб'єктові господарювання, який складає окрему фінансову звітність згідно з МСБО 27 "Окрема фінансова звітність", подавати свою фінансову звітність у будь-якій валюті (або валютах). Якщо валюта подання фінансової звітності суб'єкта господарювання відрізняється від його функціональної валюти, його результати та фінансовий стан також переводяться у валюту подання згідно з пунктами 38-50.

Оцінювання валютного курсу «спот», якщо для валюти немає можливості обміну (пункти А11–А17)

- 19А Суб'єкт господарювання оцінює валютний курс «спот» на дату оцінки, якщо для валюти немає можливості обміну на іншу валюту (відповідно до положень пунктів 8, 8А–8Б та А2–А10) станом на таку дату. Мета суб'єкта господарювання під час оцінювання валютного курсу «спот» полягає у відображенні курсу, за яким відбулася б звичайна операція обміну на дату оцінки між учасниками ринку за економічних умов, що склалися.

Звітність про операції в іноземній валюті у функціональній валюті

Первісне визнання

- 20 Операція в іноземній валюті – це операція, яка визначається (чи потребує розрахунків) в іноземній валюті, включаючи операції, що виникають, коли суб'єкт господарювання:
- (а) купує або продає товари чи послуги, ціна на які визначена в іноземній валюті;
 - (б) позичає або надає у борг кошти, якщо суми, які підлягають сплаті або отриманню, визначені в іноземній валюті; або
 - (в) іншим чином придбаває або позбувається активів або бере на себе зобов'язання, визначені в іноземній валюті, чи погашає їх.

- 21 **Операцію в іноземній валюті слід відображати після первісного визнання у функціональній валюті, застосовуючи до суми в іноземній валюті валютний курс “спот” між функціональною валютою та іноземною валютою на дату операції.**
- 22 Дата операції – це дата, на яку операція вперше кваліфікується для визнання згідно з МСФЗ. З практичних причин часто застосовується курс, який наближається до фактичного курсу на дату операції, наприклад, можна використати середній курс протягом тижня або місяця для всіх операцій у кожній іноземній валюті, які здійснюються протягом цього періоду. Однак, якщо валютні курси суттєво коливаються, застосування середнього курсу за період є недоречним.

Звітність на кінець наступних звітних періодів

- 23 **На кінець кожного звітного періоду:**
- (а) **монетарні статті в іноземній валюті слід переводити, застосовуючи курс при закритті;**
 - (б) **немонетарні статті, які оцінюються за історичною собівартістю в іноземній валюті, слідпереводити, застосовуючи валютний курс на дату операції; та**
 - (в) **немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, слідпереводити, застосовуючи валютні курси на дату оцінки справедливої вартості.**
- 24 Балансова вартість статті визначається також згідно з іншими відповідними стандартами. Наприклад, основні засоби можна оцінювати за справедливою вартістю або за історичною собівартістю згідно з МСБО 16 “Основні засоби”. Незалежно від того, чи визначається балансова вартість на основі історичної собівартості чи справедливої вартості, якщо сума визначається в іноземній валюті, вона потім переводиться у функціональну валюту відповідно до цього Стандарту.
- 25 Балансова вартість деяких статей визначається шляхом порівняння двох або кількох сум. Наприклад, балансова вартість запасів є нижчою з двох оцінок: собівартості або чистої вартості реалізації згідно з МСБО 2 “Запаси”. Подібним чином, згідно з МСБО 36 “Зменшення корисності активів”, балансова вартість активу, щодо якого існує ознака зменшення корисності, є нижчою з двох оцінок: балансової вартості до врахування можливих збитків від зменшення корисності або суми очікуваного відшкодування. Якщо такий актив є немонетарним і оцінюється в іноземній валюті, то балансова вартість визначається шляхом порівняння:
- (а) собівартості чи балансової вартості (якщо доречно), переведеної за валютним курсом на дату визначення цієї вартості (тобто за курсом на дату операції для статті, що оцінюється за історичною собівартістю); та
 - (б) чистої вартості реалізації або суми очікуваного відшкодування (якщо доречно), переведеної за валютним курсом на дату визначення цієї вартості (наприклад, за курсом при закритті на кінець звітного періоду).
- Вплив такого порівняння може полягати в тому, що збиток від зменшення корисності визнається у функціональній валюті, але не визнаватиметься в іноземній валюті (або навпаки).
- 26 Якщо доступні кілька валютних курсів, то використаний курс – це курс, за яким можна було б розрахуватися за майбутні грошові потоки, представлені операцією або сальдо, якби ці грошові потоки виникли на дату оцінки.

Визнання курсових різниць

- 27 Як зазначено в пунктах 3(а) та 5, МСФЗ 9 застосовується до обліку хеджування статей в іноземній валюті. Застосування обліку хеджування вимагає від суб'єкта господарювання обліковувати деякі курсові різниці інакше, ніж цього вимагає підхід до курсових різниць у цьому Стандарті. Наприклад, МСФЗ 9 вимагає, щоб курсові різниці від монетарних статей, які при хеджуванні грошових потоків кваліфікуються як інструменти хеджування, первісно відображалися в іншому сукупному доході, якщо хеджування є ефективним.
- 28 **Курсові різниці, що виникають при розрахунках за монетарними статтями або при переведенні монетарних статей за курсами, котрі відрізняються від тих, за якими вони переводилися при первісному визнанні протягом періоду або у попередній фінансовій звітності, визнаються в прибутку або збитку в тому періоді, у якому вони виникають, за винятком наведеного в пункті 32.**
- 29 Курсова різниця виникає тоді, коли монетарні статті виникають від операції в іноземній валюті, а зміна у валютному курсі відбувається в період між датою операції і датою розрахунку. Коли розрахунки за операцією здійснюються протягом того самого облікового періоду, в якому операція відбулася, тоді вся курсова різниця визнається в цьому періоді. Проте, коли розрахунок за операцією

здійснюється в наступному обліковому періоді, курсова різниця, визнана в кожному періоді до дати розрахунку, визначається на основі зміни у валютних курсах протягом кожного періоду.

- 30** Коли прибуток або збиток за немонетарною статтею визнається в іншому сукупному доході, будь-який валютний компонент цього прибутку чи збитку визнаватиметься в іншому сукупному доході. І навпаки, коли прибуток або збиток за немонетарною статтею визнається в прибутку або збитку, то будь-який валютний компонент цього прибутку чи збитку визнаватиметься в прибутку або збитку.
- 31 Інші МСФЗ вимагають визнавати деякі прибутки та збитки в іншому сукупному доході. Наприклад, МСБО 16 вимагає визнавати деякі прибутки та збитки, що виникають від переоцінки основних засобів, в іншому сукупному доході. Якщо такий актив оцінюється в іноземній валюті, то пункт 23 (в) цього Стандарту вимагає переводити переоцінену суму, застосовуючи курс на дату визначення вартості, що приводить до курсової різниці, яка також визнається в іншому сукупному доході.
- 32** Курсові різниці, що виникають за монетарною статтею, яка становить частину чистих інвестицій суб'єкта господарювання, що звітує, в закордонну господарську одиницю (див. пункт 15), визнаватимуться у прибутку або збитку в окремій фінансовій звітності суб'єкта господарювання, що звітує, або в індивідуальній фінансовій звітності закордонної господарської одиниці (якщо доречно). У фінансовій звітності, яка містить дані про закордонну господарську одиницю та суб'єкта господарювання, що звітує (наприклад, консолідована фінансова звітність, коли закордонна господарська одиниця є дочірнім підприємством), такі курсові різниці первісно визнаються в іншому сукупному доході та перекласифікуються з власного капіталу в прибуток або збиток від вибуття чистих інвестицій згідно з пунктом 48.
- 33 Коли монетарна стаття становить частину чистих інвестицій суб'єкта господарювання, що звітує, у закордонну господарську одиницю та визначається у функціональній валюті суб'єкта господарювання, що звітує, тоді курсова різниця виникає в індивідуальній фінансовій звітності закордонної господарської одиниці згідно з пунктом 28. Якщо ця стаття визначена у функціональній валюті закордонної господарської одиниці, то курсова різниця виникає в окремій фінансовій звітності суб'єкта господарювання, що звітує, згідно з пунктом 28. Якщо ця стаття визначена у валюті іншій, ніж функціональна валюта або суб'єкта господарювання, що звітує, або закордонної господарської одиниці, курсова різниця виникає в окремій фінансовій звітності суб'єкта господарювання, що звітує, та в індивідуальній фінансовій звітності закордонної господарської одиниці згідно з пунктом 28. Такі курсові різниці визнаються в іншому сукупному доході у фінансових звітах, які містять закордонну господарську одиницю та суб'єкта господарювання, що звітує (тобто у фінансових звітах, у яких закордонна господарська одиниця консолідується або обліковується із застосуванням методу участі в капіталі).
- 34 Якщо суб'єкт господарювання веде свої бухгалтерські книги та реєстри в іншій валюті, ніж функціональна валюта, то в той час, коли він складає свою фінансову звітність, всі суми переводяться у функціональну валюту згідно з пунктами 20-26. Це приводить до тих самих сум у функціональній валюті, які були б отримані, якби ці статті первісно відображалися в функціональній валюті. Наприклад, монетарні статті переводять у функціональну валюту, застосовуючи курс при закритті, а немонетарні статті, що оцінюються на основі історичної собівартості, переводять, застосовуючи валютний курс на дату операції, яка привела до їх визнання.

Зміна функціональної валюти

- 35** Якщо відбувається зміна функціональної валюти суб'єкта господарювання, то він повинен використовувати процедури переведення, застосовні до нової функціональної валюти, перспективно з дати зміни.
- 36 Як зазначено в пункті 13, функціональна валюта суб'єкта господарювання відображає основні операції, події та умови, що стосуються цього суб'єкта господарювання. Відповідно, як тільки функціональна валюта визначена, її можна змінити, лише якщо відбувається зміна основних операцій, подій та умов. Наприклад, зміна валюти, яка впливає в основному на ціну продажу товарів і послуг, може привести до зміни функціональної валюти суб'єкта господарювання.
- 37 Вплив зміни функціональної валюти обліковується перспективно. Іншими словами, суб'єкт господарювання переводить усі статті в нову функціональну валюту, застосовуючи валютний курс на дату зміни. Остаточні переведені суми за немонетарними статтями вважаються їх історичною собівартістю. Курсові різниці, що виникають від переведення закордонної господарської одиниці, які раніше визнавалися в іншому сукупному доході згідно з пунктами 32 та 39 (в), не перекласифікуються з власного капіталу в прибуток або збиток, доки не відбудеться вибуття господарської одиниці.

Використання валюти подання іншої, ніж функціональна валюта

Переведення у валюту подання

- 38 Суб'єкт господарювання може подавати свою фінансову звітність у будь-якій валюті (або валютах). Якщо валюта подання відрізняється від функціональної валюти суб'єкта господарювання, він переводить свої результати та фінансовий стан у валюту подання. Наприклад, якщо група складається з окремих суб'єктів господарювання з різними функціональними валютами, результати та фінансовий стан кожного суб'єкта господарювання відображаються в загальній валюті, щоб можна було подати консолідовану фінансову звітність.
- 39 **Результати та фінансовий стан суб'єкта господарювання, функціональна валюта якого не є валютою країни з гіперінфляційною економікою, переводяться в іншу валюту подання із застосуванням таких процедур:**
- (а) **активи та зобов'язання в кожному поданому звіті про фінансовий стан (тобто включаючи порівняльні дані) переводяться за курсом при закритті на дату цього звіту про фінансовий стан;**
 - (б) **дохід та витрати в кожному звіті, у якому подається прибуток або збиток та інший сукупний дохід (тобто включаючи порівняльні дані), переводяться за валютними курсами на дати операцій; та**
 - (в) **усі остаточні курсові різниці визнаються в іншому сукупному доході.**
- 40 З практичних причин курс, який наближається до валютних курсів на дати операцій (наприклад, середній курс протягом періоду), часто застосовують для переведення статей доходу та витрат. Однак, якщо валютні курси суттєво коливаються, застосування середнього курсу за період є недоречним.
- 41 Курсові різниці, зазначені в пункті 39 (в), виникають унаслідок:
- (а) переведення доходу та витрат за валютними курсами на дати операцій, а активів та зобов'язань – за курсом при закритті;
 - (б) переведення чистих активів на початок періоду за курсом при закритті, який відрізняється від попереднього курсу при закритті.
- Ці курсові різниці не визнаються в прибутку або збитку, оскільки зміни валютних курсів несуттєво впливають або зовсім не впливають на теперішні та майбутні грошові потоки від господарських одиниць. Кумулятивна сума курсових різниць подається в окремому компоненті власного капіталу, доки не відбудеться вибуття закордонної господарської одиниці. Якщо курсові різниці стосуються закордонної господарської одиниці, яка є консолідованою, проте не є в повному володінні, то акумульовані курсові різниці, які виникають від переведення і розподіляються на неконтрольовані частки, відносяться до неконтрольованих часток і визнаються як їх частина в консолідованому звіті про фінансовий стан.
- 42 **Результати та фінансовий стан суб'єкта господарювання, функціональна валюта якого є валютою країни з гіперінфляційною економікою, переводяться в іншу валюту подання із застосуванням таких процедур:**
- (а) **усі суми (тобто активи, зобов'язання, статті власного капіталу, дохід і витрати, включаючи порівняльні дані) переводяться за курсом при закритті на дату останнього звіту про фінансовий стан, за винятком того, що**
 - (б) **коли суми переводяться у валюту країни, економіка якої не є гіперінфляційною, порівняльними сумами будуть ті суми, що були подані як суми поточного року у відповідних фінансових звітах за попередній рік (тобто нескориговані на подальші зміни в рівні цін або подальші зміни валютних курсів).**
- 43 **Якщо функціональна валюта суб'єкта господарювання є валютою країни з гіперінфляційною економікою, суб'єкт господарювання повинен перерахувати свою фінансову звітність згідно з МСБО 29 до того, як буде застосовано метод переведення, наведений у пункті 42, за винятком порівняльних сум, що переводяться у валюту країни, економіка якої не є гіперінфляційною (див. пункт 42 (б)). Коли економіка країни перестає бути гіперінфляційною і суб'єкт господарювання більше не перераховує свою фінансову звітність згідно з МСБО 29, він використовує суми, перераховані до рівня цін на дату, коли суб'єкт господарювання припинив перераховувати свою фінансову звітність, як історичну собівартість для переведення у валюту подання.**

Переведення закордонної господарської одиниці

- 44 Пункти 45-47 на додаток до пунктів 38-43, застосовують, коли результати та фінансовий стан закордонної господарської одиниці переводяться у валюту подання таким чином, щоб закордонну господарську одиницю можна було включити у фінансову звітність суб'єкта господарювання, що звітує, шляхом консолідації або методом участі в капіталі.
- 45 Об'єднання результатів та фінансового стану закордонної господарської одиниці з результатами та фінансовим станом суб'єкта господарювання, що звітує, здійснюється за стандартними процедурами консолідації, такими як вилучення внутрішньогрупових залишків і внутрішньогрупових операцій дочірнього підприємства (див. МСФЗ 10 "*Консолідована фінансова звітність*"). Проте внутрішньогруповий монетарний актив (або зобов'язання), незалежно від того, є він коротко- або довгостроковим, не може бути вилученим із відповідного внутрішньогрупового зобов'язання (або активу) без відображення наслідків коливань валюти у консолідованій фінансовій звітності. Це відбувається тому, що монетарна стаття являє собою зобов'язання конвертувати одну валюту в іншу, і суб'єкт господарювання, що звітує, отримує прибуток чи збиток через коливання валюти. Відповідно, у консолідованій фінансовій звітності суб'єкта господарювання, що звітує, така курсова різниця визнається в прибутку чи збитку або, якщо вона виникає за обставин, які наведені в пункті 32, її визнають в іншому сукупному доході та накопичують в окремому компоненті власного капіталу, доки не відбудеться вибуття закордонної господарської одиниці.
- 46 Якщо фінансова звітність закордонної господарської одиниці складається станом на іншу дату, ніж фінансова звітність суб'єкта господарювання, що звітує, то закордонна господарська одиниця часто складає додаткову звітність на звітну дату суб'єкта господарювання, який звітує. Якщо це не зроблено, МСФЗ 10 дозволяє використовувати іншу звітну дату, за умови, що різниця не перевищуватиме трьох місяців і що були зроблені коригування на вплив усіх суттєвих операцій або інших подій, які відбулися між цими двома звітними датами. У такому випадку активи та зобов'язання закордонної господарської одиниці переводяться за валютним курсом на кінець звітного періоду закордонної господарської одиниці. Коригування на суттєві зміни валютних курсів за період до звітної дати суб'єкта господарювання, що звітує, робляться згідно з МСФЗ 10. Такий самий підхід використовується при застосуванні методу участі в капіталі до асоційованих та спільних підприємств згідно з МСБО 28 (зміненим в 2011 р.).
- 47 Будь-який гудвіл, що виникає при придбанні закордонної господарської одиниці, та будь-які коригування балансової вартості активів і зобов'язань до справедливої вартості, що виникають унаслідок придбання цієї закордонної господарської одиниці, розглядаються як активи та зобов'язання закордонної господарської одиниці. Отже, їх відображають у функціональній валюті закордонної господарської одиниці та переводять за курсом при закритті відповідно до пунктів 39 і 42.

Вибуття або часткове вибуття закордонної господарської одиниці

- 48 При вибутті закордонної господарської одиниці кумулятивну суму курсових різниць, що відноситься до цієї закордонної господарської одиниці, що були визнані в іншому сукупному прибутку та накопичені в окремому компоненті власного капіталу, перекласифікують із власного капіталу в прибутки або збитки (коригування, пов'язане з перекласифікацією), коли визнається прибуток або збиток від вибуття (див. МСФЗ 18 "*Подання та розкриття інформації у фінансовій звітності*").
- 48А Крім вибуття всієї частки суб'єкта господарювання в закордонній господарській одиниці, наведені далі часткові вибуття обліковують як вибуття:
- (а) коли часткове вибуття передбачає втрату контролю над дочірнім підприємством, до складу якого входить закордонна господарська одиниця, незалежно від того, чи зберігає суб'єкт господарювання неконтрольовану частку участі у своєму колишньому дочірньому підприємстві після часткового вибуття; та
 - (б) якщо збережена частка участі після часткового вибуття частки участі у спільній діяльності або часткового вибуття частки участі в асоційованому підприємстві, до складу якого входить закордонна господарська одиниця, є фінансовим активом, до складу якого входить закордонна господарська одиниця.
- 48Б При вибутті дочірнього підприємства, до складу якого входить закордонна господарська одиниця, припиняється визнання кумулятивної суми курсових різниць, пов'язаних із цією закордонною

господарською одиницею, які відносилися до неконтрольованих часток, але вона не перекласифікується в прибуток або збиток.

- 48В** При частковому вибутті дочірнього підприємства, до складу якого входить закордонна господарська одиниця, суб'єкт господарювання перерозподіляє пропорційну частину кумулятивної суми курсових різниць, визнаної в іншому сукупному доході, на неконтрольовані частки в цій закордонній господарській одиниці. При будь-якому іншому частковому вибутті закордонної господарської одиниці суб'єкт господарювання перекласифікує в прибуток або збиток лише пропорційну частину кумулятивної суми курсових різниць, визнаної в іншому сукупному доході.
- 48Г** Часткове вибуття частки участі суб'єкта господарювання в закордонній господарській одиниці – це будь-яке зменшення частки власності суб'єкта господарювання в закордонній господарській одиниці, за винятком зменшень, зазначених у пункті 48А, що їх обліковують як вибуття.
- 49** Суб'єкт господарювання може позбутися або частково позбутися своєї частки участі в закордонній господарській одиниці шляхом продажу, ліквідації, вилучення акціонерного капіталу або відмови від усього або частини цього суб'єкта господарювання. Часткове списання балансової вартості закордонної господарської одиниці або внаслідок його власних збитків, або внаслідок зменшення корисності, визнаного інвестором, не є частковим вибуттям. Відповідно, жодна частина прибутку або збитку від курсових різниць, визнаного в іншому сукупному доході, не перекласифікується у прибуток або збиток на момент часткового списання.

Податковий вплив усіх курсових різниць

- 50** Прибутки і збитки від операцій в іноземній валюті та курсові різниці, які виникають при переведенні результатів та фінансового стану суб'єкта господарювання (включаючи закордонну господарську одиницю) в іншу валюту, можуть мати податковий вплив. До такого податкового впливу застосовується МСБО 12 “Податки на прибуток”.

Розкриття інформації

- 51** Посилання на “функціональну валюту” в пунктах 53 та 55-57 застосовуються (у випадку групи) до функціональної валюти материнського підприємства.
- 52** Суб'єкт господарювання розкриває:
- (а) суму курсових різниць, визнаних у прибутку або збитку, за винятком тих, що виникають від фінансових інструментів, оцінених за справедливою вартістю через прибуток або збиток згідно з МСФЗ 9; та
 - (б) чисті курсові різниці, визнані в іншому сукупному доході та накопичені в окремому компоненті власного капіталу, а також узгодження суми таких курсових різниць на початок та кінець періоду.
- 53** Коли валюта подання відрізняється від функціональної валюти, слід зазначити цей факт разом із розкриттям інформації про функціональну валюту та про причину застосування іншої валюти подання.
- 54** Коли відбувається зміна функціональної валюти або суб'єкта господарювання, що звітує, або суттєвої закордонної господарської одиниці, слід розкрити цей факт і причину зміни функціональної валюти.
- 55** Коли суб'єкт господарювання подає свою фінансову звітність в іншій валюті, ніж його функціональна валюта, він визначає фінансову звітність як таку, що відповідає МСФЗ, тільки якщо вона відповідає усім вимогам МСФЗ, включаючи метод переведення, встановлений у пунктах 39 і 42.
- 56** Інколи суб'єкт господарювання подає свою фінансову звітність або іншу фінансову інформацію у валюті, яка не є його функціональною валютою, не виконуючи вимоги пункту 55. Наприклад, суб'єкт господарювання може конвертувати в іншу валюту тільки окремі статті з його фінансової звітності. Або суб'єкт господарювання, функціональна валюта якого не є валютою країни з гіперінфляційною економікою, може конвертувати фінансову звітність в іншу валюту шляхом переведення всіх статей за найостаннішим курсом при закритті. Такі переведення не відповідають МСФЗ, а тому слід розкрити інформацію, зазначену в пункті 57.

- 57 **Коли суб'єкт господарювання наводить свою фінансову звітність або іншу фінансову інформацію в іншій валюті, ніж його функціональна валюта або валюта подання, і не виконуються вимоги пункту 55, йому слід:**
- (а) **чітко ідентифікувати інформацію як додаткову, щоб відрізнити її від інформації, що відповідає МСФЗ;**
 - (б) **розкривати інформацію про валюту, в якій наводиться додаткова інформація; та**
 - (в) **розкривати інформацію про функціональну валюту суб'єкта господарювання та метод переведення, використаний для визначення додаткової інформації.**
- 57А Якщо суб'єкт господарювання оцінює валютний курс «спот» через неможливість обміну валюти на іншу валюту (див. пункт 19А), суб'єкт господарювання розкриває інформацію, що дає змогу користувачам його фінансової звітності зрозуміти, яким чином неможливість обміну валюти на іншу валюту впливає чи, згідно з очікуваннями, впливатиме на фінансові результати, фінансовий стан і грошові потоки суб'єкта господарювання. Для досягнення цієї мети суб'єкт господарювання розкриває інформацію про:
- (а) характер і фінансові впливи неможливості обміну валюти на іншу валюту;
 - (б) валютний курс (валютні курси) «спот», що використовуються;
 - (в) процес оцінки; та
 - (г) ризики, на які суб'єкт господарювання наражається через неможливість обміну валюти на іншу валюту.
- 57Б Пункти А18–А20 визначають, яким чином суб'єкт господарювання застосовує пункт 57А.

Дата набрання чинності та перехідні положення

- 58 Суб'єкт господарювання застосовує цей Стандарт до річних періодів, що починаються з 1 січня 2005 р. або пізніше. Більш раннє застосування дозволяється. Якщо суб'єкт господарювання застосовує цей Стандарт до періоду, що починається до 1 січня 2005 р., він розкриває цей факт.
- 58А Документ *“Чисті інвестиції в закордонну господарську одиницю”* (Зміни до МСБО 21), випущений в грудні 2005 р., додав пункт 15А та змінив пункт 33. Суб'єкт господарювання застосовує ці зміни до річних періодів, що починаються з 1 січня 2006 р. або пізніше. Більш раннє застосування дозволяється.
- 59 Суб'єкт господарювання застосовує пункт 47 перспективно до всіх придбань, що відбуваються після початку того фінансового звітного періоду, в якому цей Стандарт застосовується вперше. Ретроспективне застосування пункту 47 до придбань, які відбулися раніше, дозволяється. Щодо придбання закордонної господарської одиниці, яке розглядалося перспективно, але відбулося до дати першого застосування цього Стандарту, суб'єктові господарювання не слід перераховувати дані за попередні роки і, відповідно, він може (якщо це доречно) розглядати гудвіл та коригування до справедливої вартості, що виникають при цьому придбанні, як активи і зобов'язання суб'єкта господарювання, а не як активи і зобов'язання закордонної господарської одиниці. Отже, цей гудвіл та коригування до справедливої вартості або вже відображені у функціональній валюті суб'єкта господарювання, або є немонетарними статтями в іноземній валюті, відображеними у звітності із застосуванням валютного курсу на дату придбання.
- 60 Усі інші зміни, що виникають у результаті застосування цього Стандарту, обліковуються відповідно до вимог МСБО 8 *“Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки”*.²
- 60А МСБО 1 (переглянутий в 2007 р.) змінив термінологію, що вживається у всіх МСФЗ. Крім того, він змінив пункти 27, 30–33, 37, 39, 41, 45, 48 та 52. Суб'єкт господарювання застосовує ці зміни до річних періодів, які починаються з 1 січня 2009 р. або пізніше. Якщо суб'єкт господарювання застосовує МСБО 1 (переглянутий в 2007 р.) до більш раннього періоду, ці зміни слід застосовувати до цього більш раннього періоду.³
- 60Б МСБО 27 (змінений в 2008 р.) додав пункти 48А–48Г та змінив пункт 49. Суб'єкт господарювання застосовує ці зміни перспективно до річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 р. або пізніше. Якщо суб'єкт господарювання застосовує МСБО 27 (змінений в 2008 р.) до більш раннього періоду, ці зміни слід застосовувати до цього більш раннього періоду.

² Під час випуску у квітні 2024 року МСФЗ 18 *“Подання та розкриття інформації у фінансовій звітності”* РМСБО змінила назву МСБО 8 на *«Основа для складання фінансової звітності»*.

³ Під час випуску МСФЗ 18 РМСБО перенесла ці вимоги МСБО 1 *“Подання фінансової звітності”* у МСФЗ 18.

- 60В [Вилучено]
- 60Г Пункт 60Б змінено документом *"Вдосконалення МСФЗ"*, випущеними у травні 2010 р. Суб'єкт господарювання застосовує цю зміну до річних періодів, які починаються з 1 липня 2010 р. або пізніше. Більш раннє застосування дозволяється.
- 60Г [Вилучено]
- 60Д МСФЗ 10 та МСФЗ 11 *"Спільна діяльність"*, випущені у травні 2011 р., змінили пункти 3б), 8, 11, 18, 19, 33, 44–46 та 48А. Суб'єкт господарювання застосовує ці зміни, якщо він застосовує МСФЗ 10 та МСФЗ 11.
- 60Е МСФЗ 13, випущений у травні 2011 р., змінив визначення справедливої вартості в пункті 8 та змінив пункт 23. Суб'єкт господарювання застосовує ці зміни, якщо він застосовує МСФЗ 13.
- 60Є Документ *"Подання статей іншого сукупного доходу"* (Зміни до МСБО 1), випущений у червні 2011 р., змінив пункт 39. Суб'єкт господарювання застосовує цю зміну, якщо він застосовує МСБО 1, змінений у червні 2011 р.⁴
- 60Ж [Вилучено]
- 60З МСФЗ 9, що випущений у липні 2014 р., змінив пункти 3, 4, 5, 27 і 52 та вилучив пункти 60В, 60Г і 60Ж. Суб'єкт господарювання застосовує ці зміни, якщо він застосовує МСФЗ 9.
- 60И МСФЗ 16 *"Оренда"*, випущений у січні 2016 р., змінив пункт 16. Суб'єкт господарювання застосовує цю зміну, якщо він застосовує МСФЗ 16.
- 60І Документ *"Неможливість обміну"*, виданий у 2023 році, вніс зміни до пунктів 8 і 26 і додав пункти 8А-8Б, 19А, 57А–57Б та Додаток А. Суб'єкт господарювання застосовує ці зміни для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2025 року або пізніше. Більш раннє застосування дозволяється. Якщо суб'єкт господарювання застосовує ці зміни до більш раннього періоду, він розкриває цей факт. Датою першого застосування є початок річного звітного періоду, в якому суб'єкт господарювання застосовує ці зміни вперше.
- 60Ї Застосовуючи документ *"Неможливість обміну"*, суб'єкт господарювання не здійснює переведення порівняльної інформації. Натомість:
- (а) якщо суб'єкт господарювання подає звітність у функціональній валюті про операції в іноземній валюті і, станом на дату першого застосування, доходить висновку про відсутність можливості обміну його функціональної валюти на іноземну валюту або, залежно від ситуації, доходить висновку про відсутність можливості обміну іноземної валюти на його функціональну валюту, суб'єкт господарювання, на дату першого застосування:
 - (і) переводить відповідні монетарні статті в іноземній валюті та немонетарні статті, що оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, з використанням розрахункового валютного курсу «спот» на таку дату; та
 - (іі) визнає будь-який вплив першого застосування змін як коригування залишку нерозподіленого прибутку на початок періоду;
 - (б) якщо суб'єкт господарювання використовує валюту подання інакше, ніж його функціональна валюта, або переводить результати та фінансовий стан закордонної господарської одиниці, а також, на дату першого застосування, доходить висновку про відсутність можливості обміну його функціональної валюти (чи функціональної валюти закордонної господарської одиниці) на його валюту подання або, залежно від ситуації, доходить висновку про відсутність можливості обміну його валюти подання на його функціональну валюту (чи функціональну валюту закордонної господарської одиниці), суб'єкт господарювання, на дату першого застосування:
 - (і) переводить відповідні активи та зобов'язання з використанням розрахункового валютного курсу «спот» на таку дату;
 - (іі) переводить відповідні статті власного капіталу з використанням розрахункового валютного курсу «спот» на таку дату, якщо функціональна валюта суб'єкта господарювання є гіперінфляційною; та
 - (ііі) визнає будь-який вплив першого застосування змін як коригування залишку кумулятивної суми різниць за перерахунком/переведенням, накопичених в окремому компоненті власного капіталу.

4

Під час випуску МСФЗ 18 РМСБО перенесла ці вимоги МСБО 1 у МСФЗ 18.

МСБО 21

- 60Й МСФЗ 18, випущений у квітні 2024 року, вніс зміни до пункту 48. Суб'єкт господарювання застосовує такі зміни, коли він застосовує МСФЗ 18.

Вилучення інших положень

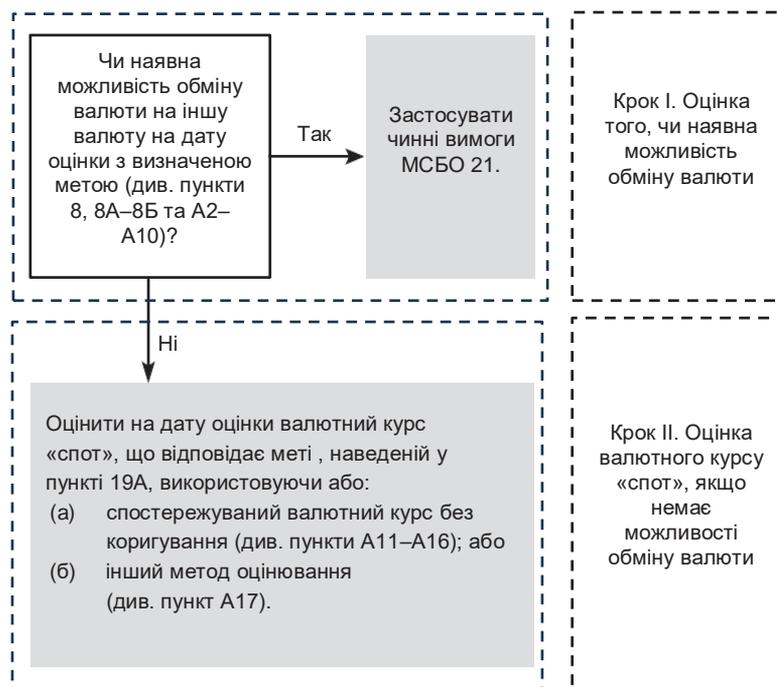
- 61 Цей Стандарт замінює МСБО 21 *“Вплив змін валютних курсів”* (переглянутий у 1993 р.).
- 62 Цей Стандарт замінює такі тлумачення:
- (а) ПКТ-11 *“Обмін валют: капіталізація збитків унаслідок значної девальвації валюти”*;
 - (б) ПКТ-19 *“Валюта звітності: оцінка та подання фінансової звітності відповідно до МСБО 21 та МСБО 29”*; та
 - (в) ПКТ-30 *“Валюта звітності: переведення з валюти оцінки у валюту подання”*.

Додаток А Керівництво із застосування

Цей додаток є невіддільною частиною цього Стандарту.

Неможливість обміну

- A1 Мета поданої нижче схеми полягає в тому, щоб допомогти суб'єктам господарювання визначити, чи наявна можливість обміну валюти, та оцінити валютний курс «спот», якщо немає можливості обміну валюти.

Крок I. Оцінка того, чи наявна можливість обміну валюти (пункти 8 і 8А–8Б)

- A2 У пунктах А3–А10 викладено керівництво із застосування, покликане допомогти суб'єктові господарювання оцінити, чи наявна можливість обміну валюти на іншу валюту. Суб'єкт господарювання може визначити, що можливості обміну валюти на іншу валюту немає, навіть за наявності можливості обміну такої іншої валюти в іншому напрямку. Наприклад, суб'єкт господарювання може визначити, що для валюти ПВ можливість обміну на валюту НВ відсутня, навіть якщо наявна можливість обміну валюти НВ на валюту ПВ.

Часові рамки

- A3 У пункті 8 валютний курс «спот» визначено як валютний курс у разі негайної купівлі-продажу валюти. Утім операція обміну не завжди може бути виконана негайно через юридичні чи регуляторні вимоги або з практичних причин на кшталт державних свят. Звичайна адміністративна затримка під час одержання іншої валюти не виключає можливості обміну валюти на таку іншу валюту. Те, в чому полягає звичайна адміністративна затримка, залежить від фактів та обставин.

Спроможність одержати іншу валюту

- A4 Оцінюючи, чи наявна можливість обміну валюти на іншу валюту, суб'єкт господарювання розглядає свою спроможність одержати іншу валюту, а не свій намір чи рішення це зробити. З урахуванням інших вимог пунктів А2–А10, можливість обміну валюти на іншу валюту наявна, якщо суб'єкт

господарювання має змогу одержати іншу валюту — прямо чи опосередковано, — навіть якщо він не має наміру це робити або вирішив цього не робити. Наприклад, з урахуванням інших вимог пунктів А2–А10, незалежно від того, чи має суб'єкт господарювання намір або чи вирішив він одержати валюту ВП, можливість обміну валюти НВ на валюту ВП існує, якщо суб'єкт господарювання має змогу або обміняти НВ на ВП, або обміняти НВ на іншу валюту (ФВ), а потім обміняти ФВ на ВП.

Ринки або механізми обміну

- А5 Оцінюючи, чи наявна можливість обміну валюти на іншу валюту, суб'єкт господарювання розглядає тільки ринки або механізми обміну, на яких операція з обміну валюти на іншу валюту породжуватиме забезпечені правовою санкцією права та обов'язки. Забезпеченість правовою санкцією — це питання права. Те, чи породжує операція обміну на ринку чи в механізмі обміну забезпечені правовою санкцією права та обов'язки, залежить від фактів та обставин.

Мета одержання іншої валюти

- А6 Для різних напрямків використання валюти можуть існувати різні валютні курси. Наприклад, юрисдикція, що зіткнулася з тиском на свій платіжний баланс, може бажати стримувати рух капіталу (на зразок виплат дивідендів) у інші юрисдикції, але заохочувати імпорт певних товарів із таких юрисдикцій. За таких обставин відповідні органи влади можуть:

- (а) встановити пільговий валютний курс для імпорту таких товарів і «штрафний» валютний курс для руху капіталу в інші юрисдикції, що призводить до застосування різних валютних курсів до різних операцій обміну;
- (б) зробити іншу валюту доступною тільки для оплати імпорту таких товарів, але не для руху капіталу в інші юрисдикції.

- А7 Отже, те, чи можливість обміну однієї валюти на іншу наявна, може залежати від мети одержання (або гіпотетичної потреби в одержанні) суб'єктом господарювання іншої валюти. Під час оцінки можливості обміну:

- (а) якщо суб'єкт господарювання подає звітність у функціональній валюті про операції в іноземній валюті (див. пункти 20–37), суб'єкт господарювання припускає, що мета одержання ним іншої валюти полягає в реалізації окремих валютних операцій, активів чи зобов'язань або здійсненні розрахунків за ними;
- (б) якщо суб'єкт господарювання використовує відмінну від своєї функціональної валюти валюту подання (див. пункти 38–43), суб'єкт господарювання припускає, що мета одержання ним іншої валюти полягає в реалізації чистих активів або чистих зобов'язань чи здійсненні розрахунків за ними;
- (в) якщо суб'єкт господарювання здійснює переведення результатів і фінансового стану закордонної господарської одиниці у валюту подання (див. пункти 44–47), суб'єкт господарювання припускає, що мета одержання ним іншої валюти полягає в реалізації його чистої інвестиції в закордонну господарську одиницю або здійснення розрахунку за нею.

- А8 Чисті активи суб'єкта господарювання або чиста інвестиція в закордонну господарську одиницю можуть бути реалізовані, наприклад шляхом:

- (а) розподілу фінансового доходу між власниками суб'єкта господарювання;
- (б) одержання фінансового доходу від закордонної господарської одиниці суб'єкта господарювання; або
- (в) повернення інвестиції суб'єктом господарювання чи власниками суб'єкта господарювання, наприклад шляхом вибуття інвестиції.

- А9 Суб'єкт господарювання оцінює, чи наявна можливість обміну валюти на іншу валюту окремо для кожної мети, зазначеної в пункті А7. Наприклад, суб'єкт господарювання оцінює, чи наявна можливість обміну з метою звітування у функціональній валюті про операції в іноземній валюті (див. пункт А7(а)), окремо від того, чи наявна така можливість з метою переведення результатів і фінансового стану закордонної господарської одиниці (див. пункт А7(в)).

Спроможність одержати лише обмежені суми іншої валюти

- A10 Можливості обміну валюти на іншу валюту немає, якщо суб'єкт господарювання має змогу одержати не більш як незначну суму іншої валюти з метою, зазначеною в пункті А7. Суб'єкт господарювання оцінює значущість суми іншої валюти, яку він у змозі одержати з визначеною метою, порівнюючи зазначену суму з загальною сумою іншої валюти, потрібної з такою метою. Наприклад, суб'єкт господарювання з функціональною валютою НВ має зобов'язання, виражені у валюті ФВ. Суб'єкт господарювання оцінює, чи загальна сума ФВ, яку він може одержати з метою здійснення розрахунків за зазначеними зобов'язаннями, є нічим більшим як незначною сумою в порівнянні з сукупним розміром (сумою) залишків його зобов'язань, виражених у ФВ.

Крок II. Оцінка валютного курсу «спот», якщо немає можливості обміну валюти (пункт 19А)

- A11 Цей Стандарт не встановлює, в який спосіб суб'єкт господарювання оцінює валютний курс «спот» для досягнення мети пункту 19А. Суб'єкт господарювання може використати спостережуваний валютний курс без коригування (див. пункти А12–А16) або інший метод оцінювання (див. пункт А17).

Використання спостережуваного валютного курсу без коригування

- A12 Оцінюючи валютний курс «спот» відповідно до вимог пункту 19А, суб'єкт господарювання може використати спостережуваний валютний курс без коригування, якщо цей спостережуваний валютний курс відповідає меті пункту 19А. До прикладів спостережуваного валютного курсу належать:
- (а) валютний курс «спот» для іншої мети, ніж та, для якої суб'єкт господарювання оцінює можливість обміну (див. пункти А13–А14); і
 - (б) перший валютний курс, за яким суб'єкт господарювання спроможний одержати іншу валюту з визначеною метою після відновлення можливості обміну валюти (перший наступний валютний курс) (див. пункти А15–А16).

Використання спостережуваного валютного курсу з іншою метою

- A13 Для валюти, для якої немає можливості обміну на іншу валюту з однією метою, може існувати можливість обміну на відповідну валюту з іншою метою. Наприклад, суб'єкт господарювання може бути спроможний одержати валюту для імпорту певної продукції, але не для виплати дивідендів. У таких ситуаціях суб'єкт господарювання може дійти висновку про те, що спостережуваний валютний курс, установлений з іншою метою, відповідає меті пункту 19А. Якщо курс відповідає меті пункту 19А, суб'єкт господарювання може використовувати такий курс як розрахунковий валютний курс «спот».
- A14 Оцінюючи, чи відповідає такий спостережуваний валютний курс меті пункту 19А, суб'єкт господарювання розглядає серед інших чинників таке:
- (а) *чи існує декілька спостережуваних валютних курсів*: наявність більш ніж одного спостережуваного валютного курсу може вказувати на те, що валютні курси встановлено, щоб заохотити суб'єктів господарювання до отримання іншої валюти в певних цілях чи віднайти їх від цього. Ці спостережувані валютні курси можуть містити «стимул» або «штраф», а тому можуть не віддзеркалювати панівних економічних умов;
 - (б) *мета, для якої наявна можливість обміну валюти*: якщо суб'єкт господарювання має змогу одержувати іншу валюту лише на обмежене коло цілей (на зразок імпорту товарів на випадок надзвичайної ситуації), то спостережуваний валютний курс може не віддзеркалювати панівних економічних умов;
 - (в) *характер валютного курсу*: вільний змінний спостережуваний валютний курс із більшою ймовірністю віддзеркалює панівні економічні умови, ніж валютний курс, що встановлюється шляхом регулярних інтервенцій з боку відповідних органів влади;
 - (г) *періодичність оновлення валютних курсів*: спостережуваний валютний курс, що з плином часу залишається незмінним, з меншою ймовірністю віддзеркалює панівні економічні умови, ніж спостережуваний валютний курс, який змінюється щодня (або навіть частіше).

Використання першого пізнішого валютного курсу

- A15 Для валюти, для якої немає можливості обміну на іншу валюту на дату оцінки з визначеною метою, в подальшому може з'явитися можливість обміну на відповідну валюту з такою метою. У таких ситуаціях суб'єкт господарювання може дійти висновку про те, що перший пізніший валютний курс відповідає меті пункту 19А. Якщо курс відповідає меті пункту 19А, суб'єкт господарювання може використовувати такий курс як розрахунковий валютний курс «спот».
- A16 Оцінюючи, чи відповідає перший пізніший валютний курс меті пункту 19А, суб'єкт господарювання розглядає серед інших чинників таке:
- тривалість часу між датою оцінки та датою відновлення можливості обміну*: чим коротший цей період, тим із більшою ймовірністю перший пізніший валютний курс віддзеркалюватиме панівні економічні умови;
 - індекси інфляції*: якщо в економіці панує висока інфляція, в тому числі якщо економіка є гіперінфляційною (як зазначено в МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції»), ціни часто зазнають стрімких змін, навіть по кілька разів на день). Отже, перший пізніший валютний курс для валюти країни з такою економікою може не віддзеркалювати панівних економічних умов.

Використання іншого методу оцінювання

- A17 Суб'єкт господарювання, що використовує інший метод оцінювання, може скористатися будь-яким спостережуваним валютним курсом, у тому числі курсами операцій обміну на ринках чи в механізмах обміну, які не породжують прав та обов'язків, що забезпечені правовою санкцією, та відкоригувати такий курс у спосіб, необхідний для досягнення мети пункту 19А.

Розкриття інформації в разі відсутності можливості обміну валюти

- A18 Суб'єкт господарювання розглядає питання про те, який рівень деталізації потрібен для досягнення мети розкриття інформації, передбаченої пунктом 57А. Суб'єкт господарювання розкриває інформацію, зазначену в пунктах А19–А20, і будь-яку додаткову інформацію, яку він вважає необхідною для досягнення мети розкриття інформації, передбаченої пунктом 57А.
- A19 Застосовуючи пункт 57А, суб'єкт господарювання розкриває:
- валюту та опис обмежень, що призводять до неможливості обміну такої валюти на іншу валюту;
 - опис операцій, для яких такий обмін є неможливим;
 - балансову вартість активів і зобов'язань, для яких такий обмін є неможливим;
 - валютні курси «спот», що використовуються, а також те, чи є ці курси:
 - спостережуваними валютними курсами без коригування (див. пункти А12–А16); або
 - валютними курсами «спот», визначеними з використанням іншого методу оцінювання (див. пункт А17);
 - опис методу оцінювання, яким скористався суб'єкт господарювання, а також якісну та кількісну інформацію про вхідні параметри й припущення, використані в цьому методі оцінювання; та
 - якісну інформацію про кожен тип ризику, на який суб'єкт господарювання наражається через відсутність можливості обміну валюти на іншу валюту, а також про характер і балансову вартість активів і зобов'язань, що вразливі до кожного з типів ризику.
- A20 Якщо немає можливості обміну функціональної валюти закордонної господарської одиниці на валюту подання або, залежно від ситуації, немає можливості обміну валюти подання на функціональну валюту закордонної господарської одиниці, суб'єкт господарювання розкриває також таку інформацію:
- найменування закордонної господарської одиниці; те, чи є закордонна господарська одиниця дочірнім підприємством, операцією спільної діяльності, спільним підприємством, асоційованим підприємством або філією; а також основне місце ведення бізнесу;
 - підсумкову фінансову інформацію про закордонну господарську одиницю;
 - характер та умови будь-яких договірних угод, що можуть вимагати від суб'єкта господарювання надання фінансової підтримки закордонній господарській одиниці, включно з зазначенням подій чи обставин, що можуть наразити суб'єкта господарювання на збиток.

Повідомлення про Авторське право та Торговельні марки

Copyright © IFRS® Foundation

МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» містить авторський матеріал Фонду МСФЗ (IFRS® Foundation), щодо якого усі права захищені. Ця публікація перекладена та видана Міністерством фінансів України з дозволу Фонду МСФЗ. Авторське право на цей переклад українською мовою належить Фонду МСФЗ. Дозвіл на відтворення або розповсюдження третім особам не надається. Для повного доступу до Стандартів МСФЗ та роботи Фонду МСФЗ, будь ласка, відвідайте <http://ifrs.org>.

Відмова від відповідальності: Рада міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, Рада міжнародних стандартів сталого розвитку, Фонд МСФЗ, автори та видавці не несуть відповідальності за будь-які збитки, спричинені діями або бездіяльністю на основі матеріалів цієї публікації, незалежно від того, чи були такі збитки спричинені недбалістю або іншим чином.

Фонд має торговельні марки, зареєстровані по всьому світу (**Торговельні марки**), включно з 'IAS®', 'IASB®', 'ISSB®', 'IFRIC®', 'IFRS®', the IFRS® logo, 'IFRS for SMEs®', IFRS for SMEs® logo, the 'Hexagon Device', 'International Accounting Standards®', 'International Financial Reporting Standards®', 'NIIF®' та 'SIC®'. Більш детальну інформацію про Знаки Фонду можна отримати у Ліцензіара за запитом.